

Det Kongelige Miljøverndep

Postboks 8013 Dep
0030 OSLO

Deres ref:

Vår ref:
02/01135-4

Saksbeh:
,

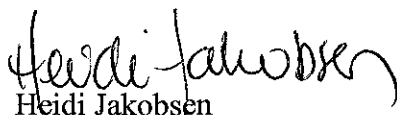
Arkivkode:
C00

Dato:
14.10.02

**Særutskrift: Høring - NOU 2002:1 Fortid former framtid -
Utfordringer i en ny kulturminnepolitikk**

Vedlagt følger vedtak i saken.
Det er sendt ei melding tidligere fra oss 27.06.02.

Med hilsen

Heidi Jakobsen

Høring - NOU 2002:1 Fortid former framtid - utfordringer i en ny kulturminnepolitikk

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
044/02	Styret for oppvekst, undervisning og kultur	27.06.02

Sakens bakgrunn:

Bakgrunnen for oppnevningen av kulturminneutvalget var Stortingets behandling våren 1998 av St.meld. nr. 58 (1996-97) *Miljøvernpolitikk for en bærekraftig utvikling - Dugnad for framtida*. Stortingsflertallet la til grunn at dagens kulturminnepolitikk ikke var tilstrekkelig for å sikre vår felles kulturarv for kommende generasjoner. De mente det var behov for en grundig vurdering av mål, strategier og virkemidler. Det ble lagt vekt på at kulturminnepolitikken bør utøves i et nært samarbeid mellom offentlige myndigheter og private interesser.

I sitt mandat ble utvalget bedt om å vurdere videreutvikling av kulturminnepolitikken, med særlig vekt på:

- perspektivet på kulturminner som ressurs for samfunnet
- vern og forvaltning av fredete og bevaringsverdige kulturminner
- eieres rolle og situasjon
- kommunenes og organisasjonenes rolle i kulturminnearbeid
- nettverksbygging
- staten som eier
- organiseringen av kulturminneforvaltningen på fylkesnivå, herunder også samisk kulturminneforvaltning
- internasjonalt kulturminnesamarbeid, med spesiell vekt på utviklingssamarbeid

Utvalgets flertall har i utredningen både lagt vekt på å vurdere kulturminner og kulturmiljøer som ressurser i seg selv, og å se kulturminnene og kulturminnepolitikken som ledd i en større samfunnsmessig sammenheng.

Utredningen er delt i to hoveddeler:

Del I: Verdigrunnlag og hovedlinjer i en ny kulturminnepolitikk

Del II: Forslag til tiltak

Visjonen for framtidens kulturminnepolitikk er «*Kulturminner og kulturmiljøer - kilder til opplevelse, utvikling og verdiskaping*». For å nå denne visjonen er det utarbeidet fem mål:

1. Kulturminner og kulturmiljøer viser et historisk, kulturelt og materielt mangfold.
2. Samvirket mellom mennesker og kulturminner skaper verdier, kunnskap og opplevelser.
3. Sammenhengen mellom natur og kulturminner stimulerer til bærekraftig ressursforvaltning.
4. Det er likeverd i samspillet mellom offentlige og private aktører.
5. De økonomiske rammene står i forhold til oppgavene.

Vurderinger:

Dette er en omfattende melding med 15 kapitler. Spesielt interesserte kan finne hele meldingen på internett under Miljøverndepartementets sider.

Rådmannen har vært i kontakt med konservator ved Vesterålmuseet, og her var det ingen innsigelser mot meldingen. Konservatoren ville stille seg bak uttalelsen fra Norges museumsforbund.

Når det gjelder Hadsel kommune er det interessant å lese at når det gjelder staten som eier og forvalter av kulturminner og kulturmiljøer, vektlegges betydningen av at staten går foran som et godt eksempel. Behovet for å få utarbeidet en samlet politikk for statlig eierskap og eiendomsforvaltning understrekes. Kirkene og kirkegårdene er viktige kulturminner, og kommunenes muligheter til å ivareta sine forpliktelser vil være avhengig både av rammevilkårene på kulturminnefeltet og av kommunens økonomi. Dette er interessant i forhold til Hadsel kulturminnepark.

Meldingen påpeker også at frivillig innsats har alltid vært en sentral og viktig forutsetning for å kunne ta vare på kulturarven, både på kulturminnefeltet og i museer. Utvalgets flertall mener det må legges best mulig til rette for at de frivillige organisasjonene får arbeidsvilkår som stimulerer til kreativitet, engasjement og rekruttering. Dette er også noe som vi i Hadsel kommune må tilstrebe å etterkomme.

Det er et stort og uutnyttet potensiale for et styrket samarbeid med museene, som utvalgets flertall mener bør tas i bruk i arbeidet med å ta vare på kulturminner og kulturmiljøer. Museenes rolle som formidler, kunnskapsbank og møteplass trekkes fram spesielt, og situasjonen for museenes kulturhistoriske bygninger omtales. Her arbeides det i Nordland fylke med en egne museumsplan, som må sees i sammenheng med denne meldingen.

Utvalgets flertall mener det fortsatt er behov for en egen særlov for kulturminner og kulturmiljøer. Forholdet til plan- og bygningsloven og andre lover på miljøfeltet må ivaretas gjennom en god samordning mellom lovene. Det foreslås å utarbeide en ny kulturminnelov. Utvalget legger vekt på at eiere, organisasjoner og lokalsamfunn må gis anledning til å delta mer aktivt i arbeidet med arealplaner. Forholdet til oppfølging av urfolk og nasjonale minoriteters rettigheter i plan- og bygningsloven er også vurdert.

Alle aktørene i kulturminneforvaltningen etterlyser bedre økonomiske ordninger. Tilskuddsmidler, kulturminnefond og særregler for kulturminner og kulturmiljøer i skatte- og avgiftsregelverket er de tre virkemidlene som i hovedsak skal bidra til den offentlige ressursinnsatsen på kulturminnefeltet..

Samlet skal disse virkemidlene bidra til at et mangfold av kulturminner og kulturmiljøer blir tatt vare på. Utvalgets flertall foreslår at statlige tilskuddsordninger og skatte- og

avgiftsreglene først og fremst skal benyttes til kulturminner og kulturmiljøer som er fredet eller bevaringsregulert. Dette kan da gjelde Hurtigruteskipet gamle Finnmarken og anlegget til Norsk Fiskeindustrimuseum.

Et kulturminnefond, opprettet med statlige midler, skal fungere som et supplement til statlige tilskudd. Fondet skal ikke komme som en erstatning for det ansvaret staten har for fredete kulturminner og kulturmiljøer. Midler fra fondet skal stimulere til kulturminnetiltak og -aktiviteter regionalt og lokalt, og skal primært gå til kulturminner og kulturmiljøer som ikke er fredet etter kulturminneloven. Det foreslås også endringer i merverdiavgiftsloven og skatteloven for å lette situasjonen for eiere av fredete og bevaringsregulerte kulturminner og kulturmiljøer.

Rådmannens forslag til vedtak:

Styret for oppvekst, undervisning og kultur ser positivt på at det er laget en egen kulturminneutredning som skal følges opp med ei Stortingsmelding. Meldingen er meget omfattende og lite konkret, og styret ser frem til Stortingsmeldinga med en økonomisk opptrappingsplan. Styret ser det som helt nødvendig at kommunene og lokalsamfunnene får tilført midler for å jobbe videre med de gode intensjonene om å ivareta kulturminner som en ressurs for samfunnet.

Behandling i Styret for oppvekst, undervisning og kultur - 27.06.02:

Ingen nye forslag ble framlagt. Rådmannens forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak i Styret for oppvekst, undervisning og kultur - 27.06.02:

Styret for oppvekst, undervisning og kultur ser positivt på at det er laget en egen kulturminneutredning som skal følges opp med ei Stortingsmelding. Meldingen er meget omfattende og lite konkret, og styret ser fram til Stortingsmeldingen med en økonomisk opptrappingsplan. Styret ser det som helt nødvendig at kommunene og lokalsamfunnene får tilført midler for å jobbe videre med de gode intensjonene om å ivareta kulturminner som en ressurs for samfunnet.

Kjell Odding
Rådmann